„Covid-19" bija un joprojām ir liels nezināmais

LAURA KOVTUNA

Ciņā ar „Covid-19" medicīnas nozares darbinieki bija tie, kuri faktiski stājās *pirmajās frontes līnijās* bez jebkādiem konkrētiem *ieročiem*. Par vīrusu joprojām ir jautājumi, pret to nav izgudrotas zāles vai vakcīnas, taču nu vismaz ir zināms, pret ko jācīnās. Sākumā nebija pat tā. Sarunā par šo nezināmā pilno „Covid-19" laiku, kas nepavisam nav pilnībā noslēdzies, ar SIA „Madonas slimnīca" medicīnisko direktori, ambulatorās nodaļas vadītāju, pēc izglītības — infektoloģi, ASTRĪDU SVILĀNI jautāju: — Kādus secinājumus jau šobrīd varam izdarīt?

— Kad „Covid-19" tikko sākās Latvijā, piedalījos pirmajās sanāksmēs un teicu — labāk sākumā darīt „nedaudz par daudz", nekā pēc tam konstatēt „ai, bet tomēr vajadzēja…". Tad laiks jau būtu aizgājis. Tādēļ uzskatu, ka valdība šoreiz darīja daudz, pareizi un laikus ar šiem ierobežošajiem pasākumiem, ārkārtējās situācijas izsludināšanu.

— Kādu atmināties slimības sākumposmu?

— Bija ļoti daudz neziņas un baiļu. Medicīnā, sevišķi infekcijās, ir princips, ka pie katra pacienta jāiet kā pie potenciāla inficētā ar jebkādu infekciju. Nevienam uz pieres nav rakstīts, vai viņam ir HIV, kas turklāt ir konfidenciāla lieta, ko cilvēks var izvēlēties neteikt; vai viņam ir B vai C hepatīts. To nezinām. Šeit bija tas pats. Tikai ikdienā pie tā jau varbūt bijām pieraduši, bet „Covid-19" arī ārstiem bija kaut kas jauns, nezināms. Pirmajiem, kas gāja ņemt analīzes vai runāties ar slimniekiem, bija ļoti grūti psiholoģiski. Varbūt mazāk bija bail par sevi, kā par to, ka slimību varētu nodot tuviniekiem, bērniem, vecākiem… Par laimi, novadā nevienu saslimušo tā arī nekonstatēja; bet pacientus uz Madonas slimnīcu ved arī no citurienes, no tādiem novadiem, kur „Covid-19" tika izplatījies — no Rēzeknes, Jēkabpils, Valmieras, Cēsīm, Priekuļiem, Vecpiebalgas.

— Vai mazāka saslimušo skaita dēļ bija vieglāk izsekot līdzi „Covid-19" saslimšanas gaitas ķēdītei Latvijā?

— „Covid-19" gadījumā izrādījās, ka kontrole, kas jānodrošina iebraukušajām vai kontaktā ar saslimušo esošām personām, bija viena no būtiskākajām. Cilvēka daba tomēr ir tāda — ja kādu noteikumu būs pārkāpis un tā rezultātā saslimis, vai viņš to godīgi pateiks? „Es biju aizgājis pie draugiem" vietā pasaka: „Varbūt veikalā *nopēru*." Bet, izsekojot līdzi tai ķēdītei, varējām secināt, ka veikalā saslimšanas gadījumi neizcēlās praktiski nemaz. Tātad atkal pierādās — distance divi metri, uzturēšanās ilgums sabiedriskās vietās, ciemošanās. Veikalā tomēr diez vai ar pārdevēju 20 minūtes aspriežam nezin ko, lai pa šo laiku paspētu *saķert* vīrusu; bet uz virsmām, priekšmetiem tas ilgi dzīvot nevar, tam vajag tiešo kontaktu no dzīva organisma.

— Daudzi iedzīvotāji sākotnēji apšaubīja „Covid-19" nopietnību, jo, piemēram, no gripas arī ik gadu mirst daudzi cilvēki.

Kā uzskata Astrīda Svilāne, saistībā ar „Covid-19" joprojām ir daudz nezināmo un slimība pavisam noteikti vēl nav „uzvarēta", kaut izsludinātā ārkārtējā situācija atcelta. Tādēļ noteikti jāturpina ievērot drošības pasākumus un jāvēro situācija ar saslimušajiem. AGRA VECKALNIŅA foto

„Covid-19" ļoti daudz iemācīja strādāt attālināti visās jomās, pat tajās, kur jau sen bija doma kaut ko ieviest elektroniski, bet vienmēr tam nepietika laika.

— Šis ir vīruss, kurš mainījis sugu robežu; iepriekš tas piemita tikai kādiem noteiktiem dzīvniekiem, līdzīgi kā putnu gripas gadījumā, tas pēkšņi pārgājis pie cilvēka. Un organisms ko tādu nepazīst, nav antivielu, mēs nezinām, kā tas uzvedas un kā ar to cīnīties. Pret „Covid-19" vēl joprojām nav zāļu. Vakcīnu, pie labākajiem apstākļiem, sola tikai aptuveni pēc gada. Gripa ir nejauka, es pat teiksu, ja nebūtu gripas vakcīnu un medikamentu, ar tās izraisītajām komplikācijām gripai būtu pat vairāk upuru un tā, iespējams, pat pārspētu „Covid-19" bīstamībā. Vienkārši gripa pastāv ilgāk un mums jau ir *ieročī* ciņā pret to.

— Vismaz šobrīd, kā šķiet, esam tikuši cauri ar nosacīti „vieglāko" slimības gaitas scenāriju.

— Jā, bet „hops!" pilnīgi noteikti pateikt nevaram, jo ar infekcijām ir kā ar bitēm, kur nekad neko nevar zināt. Redzam arī Ķīnas piemēru, kur atkal viss sācies no jauna, Pekinā ir karantīna, skolas ciet.

Latvija ir tikusi cauri diezgan viegli; jāuzsver — līdz šim. Mūs pasargāja gan tas, ka cilvēki klausījās un ievēroja drošības noteikumus, gan tas, ka tobrīd nenotika lieli pasākumi. Piedevām tās noteikti bija arī nacionālās īpatnības. Dienvidu valstīs iedzīvotāji ir ļoti komunikabli, dod bučas katram sastaptajam, mēs kā ziemeļnieki esam stipri atturīgāki. Jāskatās arī saslimušo skaits procentuāli iedzīvotāju skaitam, tad esam gana *vidēji* pēc rādītājiem. Turklāt kādā blīvumā dzīvojam mēs un kādā, piemēram, Ķīnā?

Pastāv vēl dažādas versijas, kāpēc postpadomju valstis vieglāk tika cauri sveikā. Mums joprojām ir saglabājies Slimību profilakses un kontroles centrs; ir valstis, kur tāda nav un nekad nav bijis. Otra lieta, mums joprojām palicis diezgan daudz vakcinēto pret to pašu tuberkulozi. Tika dzirdēta teorija, ka tur, kur iedzīvotāji vakcinēti pret tuberkulozi, kas arī ir plaušu saslimšana, pret „Covid-19" ir neuzņēmīgāki vai pārslimo vieglāk. Varbūt tā ir sakritība, to redzēsim pēc laika. Vai tā arī neuzzināsim, kāpēc vienā valstī pārslimo mazāk, vieglāk, bet citā — vairāk.

— Kādus saskatāt ieguvumus no šī pandēmijas laika jeb mācības turpmākajai nākotnei?

— Distancēšanās veikalā ir laba no dažādiem aspektiem, tai skaitā arī citu slimību izplatības ziņā. Tam, ka jāmazgā rokas, cilvēkiem nevajadzētu būt nekādam jaunumam vai lielam ierobežojumam. Tam tā būtu jābūt un jāpaliek jebkurā gadījumā.

„Covid-19" ļoti daudz iemācīja strādāt attālināti visās jomās, pat tajās, kur jau sen bija doma kaut ko ieviest elektroniski, bet vienmēr tam nepietika laika. Tagad laiks bija, vajadzība spieda, un cilvēki atrada variantus. To atļauj arī tik daudzās komunikāciju sistēmas mūsdienās. Tai skaitā medicīnā ieviesa attālinātās konsultācijas; protams, ir lietas, kur pilnīgi bez rokas pielikšanas nekad nevarēs ārstēt. Sākot ar to, ka pie vēdersāpēm tas tomēr ir jāiztausta, beidzot ar operācijām.

Bet tur, kur tas ir iespējams un kur nav vajadzības cilvēkam nākt klātienē, šo praksi var turpināt. Piemēram, invalidītātes grupu kārtošana. Iepriekš cilvēkiem ar veselības problēmām vai pārvietošanās grūtībām kaut kur bija jābrauc atrādīties. Tagad pietiek ar dokumentāciju, to var pārsūtīt elektroniski, pastāv drošie elektroniskie paraksti, tā ka arī kādas krāpšanās principā ir izslēgtas. Tas ir pozitīvi, kā „Covid-19" pamainīja dažas šīs jomas.

— Dzīvojam vīrusu laikmetā, kad jābūt gataviem arī kādai nākamajai iespējamai pandēmijai. Vai esam?

— Gatavāki esam, bet savā uztverē pret notiekošo nekad nebūsim vienlīdzīgi. Piemēram, vieni gatavoja masku, cimdu un dezinfekcijas līdzekļu krājumus, citi tos nelieto nemaz. Abi gadījumi varbūt nav īsti pareizi. Kā galvenais jāmin — ievērot samērību, piesardzību un klausīt speciālistus it visās lietās. Tāpat, ja cilvēks slims un viņam vienalga, kas notiek ar pārējiem — iešu uz darbu vai pie vecākiem. Pat ja pats izslimosi viegli, bet tas otrs nomirs, vai nemocīs sirdsapziņa? Citi to varbūt neuzzinās, bet pats zināsi. Sieviete Igaunijā šo visu ignorēja un aizgāja uz darbu, rezultātā 15 kolēģi saslima! Nevajag tēlot varoni, jābūt tomēr atbildīgiem. ■

VIEDOKLIS: Sabiedrībai arī turpmāk jābūt atbildīgai

AGRITA NUSBAUMA-KOVAĻEVSKA

Foto no personiskā arhīva

Viedokli par koronavīrusa „Covid-19" izraisīto pandēmiju ne tikai Latvijā, bet visā pasaulē un mācībām, kādas ir gūtas un kam jāpievērš uzmanību arī turpmāk, pauda Slimību profilakses un kontroles centra (SPKC) komunikācijas nodaļas vadītāja Ilze Arāja:

„Ar „Covid-19" saslimšanas gadījumiem Latvijā SPKC strādā jau kopš 3. marta, kad tika saņemtas ziņas par pirmo inficēto gadījumu. Tas ir arī laiks pirms ārkārtējās situācijas izsludināšanas valstī. Vērtējot situāciju, kas bija iepriekš un kādi bija ierobežojošie pasākumi, sabiedrības līdzdalība, ievērojot drošības noteikumus, redzam, ka situāciju esam noturējuši. Ir atsevišķas vietas, kur saslimšanas gadījumu ir bijis vairāk, piemēram, sociālās aprūpes centri. Bet, skatoties uz sabiedrību kopumā, saslimstības līkne ir ar lēzenu kāpumu uz augšu. Analizējot stacionāru datus, redzams, ka pacientu, kas tur tika ievietoti, ir salīdzinoši maz. Arī šobrīd redzam, ka skaitlis ir samazinājies un stacionāros ārstējas mazāk par desmit cilvēkiem. Saslimušās personas lielākoties ārstējas mājās, ambulatori, stingrā ģimenes ārstu uzraudzībā. Visbiežāk hronisko slimību saasināšanās gadījumos vai ja vajadzīga papildu medikamentozā vai papildu ārstēšana, bija nepieciešama nogādāšana stacionāros.

Sabiedrībai arī turpmāk ir jāpārdomā sava ikdiena. Jau esam iemācījušies bieži mazgāt rokas, distancēties, ievērojot 2 metrus, un tas saglabāsies arī turpmāk. Laikā, kad saslimstība bija augstāka, esam to apguvuši. Katra nozare savā jomā attiecīgi redz, ko šajā laikā bija iespējams pārplānot, kā organizēt darbu, ko saglabāt turpmāk, piemēram, caur rekomendācijām ieteiktais attālinātais darbs, tāpat pulcēšanās ierobežojumi, darba sapulču organizēšana attālināti. Katrai nozarei, darba kolektīvam, pieaugot saslimstības gadījumiem, tas bija jāizvērtē atšķirīgi, lai ievērotu galvenos pamatprincipus.

Ir ieteikumi, kas jāievēro arī turpmāk, lai nebūtu jauna koronavīrusa uzliesmojuma. Jaunu slimības pacēlumu, protams, nevar izslēgt, bet ir arī jārēķinās, ka „Covid-19" infekcija cirkulēs, kamēr nebūs zāļu vai vakcīnas, kas ir specifiskā ārstēšana pret šo infekcijas saslimšanu. Līdz tam saglabājas galvenie priekšnoteikumi — distancēšanās, rūpīgi un bieži jāmazgā rokas, ja tas nav iespējams, nepieciešama roku dezinfekcija. Ar jebkāda vīrusa pazīmēm netiek apmeklēts darbs, bērni neapmeklē pirmsskolas izglītības iestādes un skolas. Saglabājas arī virsmu dezinfekcija, un nedrīkst aizmirst dezinficēt lietas, ko visbiežāk izmantojam (piemēram, mobilais telefons, klaviatūra u. c.). Katram jāizvērtē sava ikdiena individuāli.

Epidemiologu darbs saglabājas. SPKC centrs ir izstrādājis papildu rīku — aplikāciju „Apturi Covid". Ja telefonā ir šī aplikācija, ģenerējot kodu, tas var tikt nosūtīts tām viedierīcēm, kas ir bijušas tuvāk par 2 metriem un ilgāk par 15 minūtēm. Tas ir papildu rīks sabiedrības pasargāšanai.

Raugoties uz situāciju, kāda bija valstī, jāsaka, ka sabiedrība ir līdzatbildīga un ir rīkojusies atbildīgi. To var secināt, izvērtējot ierobežojošos pasākumus un analizējot saslimstības datus. Sabiedrība ir ievērojusi noteikumus.

Situācija saistībā ar „Covid-19" tiek vērtēta nepārtraukti, sekojot kopējai situācijai pasaulē un Latvijā, izvērtējot saslimstības rādītājus, attiecīgi skatoties, vai gadījumu skaits pieaug vai samazinās. Tikai tad var lemt par ierobežojumu palielināšanu vai samazināšanu. Šobrīd grūti pateikt, kā situācija risināsies tālāk, bet sabiedrībai jābūt atbildīgai pret notiekošo un jāievēro rekomendācijas. Nav citu līdzekļu, lai šo saslimstību apturētu." ■

Pamazām situācija uzlabojas, un klienti atgriežas

„Azaids" ir viens no populārākajiem ēdināšanas uzņēmumiem Madonā. Klientus ēdnīcā apkalpo Dace Irbe. AGRA VECKALNIŅA foto

ŽEŅA KOZLOVA

Pēc gandrīz trijiem valstī izsludinātajā ārkārtējā situācijā pavadītajiem mēnešiem uzņēmēji pamazām atgūstas no piedzīvotajām grūtībām. Arī ēdnīcā „Azaids" un SIA „Venafro" struktūrvienībā — veikalā „Azaids" — Madonas pilsētas centrā, jo īre, apkure jau bija jāmaksā tāpat. Savukārt telpas, kur atrodas ēdnīca „Azaids", pieder mums pašiem, līdz ar to situācija šai ziņā te bija labāka. Šajā laikā krasi pieauga dezinfekcijas līdzekļu pielietojums, un arī tas veido papildu izmaksas, — situāciju raksturoja ēdnīcas „Azaids" vadītāja Iveta Zvirbule.

SIA „Venafro" ir viens no uzņēmumiem, kas valstī izsludinātās ārkārtējās situācijas laikā saistībā ar „Covid-19" izplatības ierobežošanu izmantoja iespēju pieteikties dīkstāves pabalstam. To varēja krīzes skartie uzņēmumi, kuru ieņēmumi no saimnieciskās darbības 2020. gada martā vai aprīlī, salīdzinot ar 2019. gada attiecīgo mēnesi, bija samazinājušies vismaz par 30% vai uzņēmums atbilda kādiem citiem noteiktajiem kritērijiem.

— No valsts puses tas īstenībā bija liels atbalsts, bet uzņēmums tāpat šajā dīkstāves laikā piedzīvoja zaudējumus, galvenokārt SIA „Venafro" struktūrvienībā — veikalā „Azaids" — Madonas pilsētas centrā, jo īre, apkure jau bija jāmaksā tāpat. Savukārt telpas, kur atrodas ēdnīca „Azaids", pieder mums pašiem, līdz ar to situācija šai ziņā te bija labāka. Šajā laikā krasi pieauga dezinfekcijas līdzekļu pielietojums, un arī tas veido papildu izmaksas, — situāciju raksturoja ēdnīcas „Azaids" vadītāja Iveta Zvirbule.

Viņa atklāja, ka dīkstāvē atradās viss uzņēmums, bet dažiem darbiniekiem, kuri strādāt bija uzsākuši nesen, valsts diemžēl dīkstāves pabalstu nemaksāja.

— Pavisam mēs esam 14 darbinieki, un 12 saņēma dīkstāves pabalstu. To, ka būs jāiet dīkstāvē, sapratām, reāzdot, ka krītas apgrozījums un sākam strādāt jau ar zaudējumiem, tāpēc arī pieņēmām šādu lēmumu. Ieņēmumu samazinājums gan bija tikai viens no iemesliem, kāpēc to darījām. Otrs arguments, kas uz to rosināja, bija vēlme pasargāt savus darbiniekus no jaunā koronavīrusa inficēšanās riska. Dīkstāvē devāmies 20. martā, bet darbu atsākām 1. jūnijā, — atklāja Iveta Zvirbule.

„Azaids" jau vairāku desmitu gadu garumā ir viens no populārākajiem ēdināšanas uzņēmumiem Madonas pilsētā, kas sniedz ēdināšanas pakalpojumus. Pagājušajā rudenī tika atzīmēta 25 gadu jubileja, kopš Madonā darbojas ēdnīca „Azaids", ko pirms gadsimta ceturkšņa atvēra Mārīte Kļaviņa un Modris Elksnītis, kuri bija izveidojuši firmu „Mārīte un Modris". Tagad vecāku iesākto turpina Iveta Zvirbule, kas ēdnīcu „Azaids" vada jau vairākus gadus, bet uzņēmuma valdē joprojām darbojas Mārīte Kļaviņa un Modris Elksnītis, kuri ikdienas problēmas risināšanā, uzticoties meitai, gan iesaistās aizvien mazāk, bet, ja vajadzīgs padoms, Iveta, protams, viņiem var zvanīt jebkurā laikā.

— Darbu ēdināšanas uzņēmumā nevarēju neturpināt, zinot, cik daudz darba un enerģijas savulaik ieguldīja vecāki. Taču tā ir jau kļuvusi par manu sirdslietu. Par pavāri gan neesmu mācījusies, to visu esmu apguvusi pašmācības ceļā, pārņemot pieredzi no vecākiem. Ēdienus patīk gatavot arī mājās, bet manos tiešajos darba pienākumos ietilpst viss. Ja vajag, varu arī traukus nomazgāt. Lai uzņēmums veiksmīgi darbotos, darba dalīšana pie mums nav tik ļoti izteikta. Ir jāprot visi darbi, — uzskata Iveta Zvirbule.

Vaicāta, vai uzņēmuma daudzveidīgais sortiments ir atkal pieejams, viņa atzīmēja, ka pamazām pie tā atgriežoties, bet pagaidām neko jaunu neieviešot, jo pats galvenais ir atgūt iepriekšējo apgrozījumu. Pirms tam uzņēmumā tika eksperimentēts arī ar dažādu tautu virtuvēm, piedāvājot jaunus ēdienus, tāpat sezonas ēdienus. Taču piedāvājums ir plašs — dabiski produkti, gan vārīti, gan cepti, gan kūpināti, tāpat pašu gatavotā gaļas kulinārija, uzgriežamās ruletes, iecienītie vistas un zivs ēdieni, salāti un daudz kas cits, un to visu ir iespējams iegādāties arī līdzņemšanai. Daudzi izmanto iespēju pusdienot, tāpat tiek atkal pieteiktas svinības un pasūtīts mielasts, ievērojot noteiktās prasības.

Bet, atgriežoties pie sarunas par uzņēmuma darbību pēc ārkārtējās situācijas, vaicāju arī par secinājumiem. Tagad, analizējot „Covid-19" pandēmijas laikā gūtās atziņas, daudz tiek runāts par nepieciešamību uzkrāt vairāk rezervju neparedzētiem gadījumiem.

— Sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumiem ir sava specifika. Mums, tieši pretēji, nav ieteicams veidot lielus pārtikas preču uzkrājumus, jo tas var tikai radīt papildu zaudējumus. Apstājoties ražošanai, nesniedzot ēdināšanas pakalpojumus vai būtiski samazinoties klientu skaitam, pārtikas produkti var zaudēt kvalitāti, tās nav iespējams ilgstoši uzglabāt. Tad ir nepieciešams iegādāties papildu saldētavas, bet tās atkal ir papildu izmaksas, — atzina Iveta Zvirbule.

Viņa uzsvēra, ka pēc piedzīvotās ārkārtējās situācijas katram vajadzētu izdarīt secinājumus. Sniedzot pakalpojumus, noteiktajām prasībām esot grūti izsekot. Apmeklētājiem jau pašiem būtu ļoti jāskatās, lai tiktu ievēroti visi piesardzības pasākumi, arī pašdistancēšanās, noteiktais divu metru attālums. Savukārt uz jautājumu, kādu palīdzību valdība šādās krīzes situācijās uzņēmējiem varētu sniegt, viņa atzina, ka dīkstāves pabalsti ir ļoti labs risinājums.

— Vismaz savā uzņēmumā citu risinājumu mēs neredzējām. Es domāju, ka šoreiz pietiekami daudz tika darīts, bet situācija katrā uzņēmumā ir atšķirīga. Galvenais, lai valsts uzņēmējus šādās un līdzīgās situācijās nepamestu vienus un sniegtu palīdzību, — akcentēja Iveta Zvirbule. ■

Latvija „Covid-19" laikā:

- **veikti 133 557 izmeklējumi**
- **saslimušas 1108 personas**
- **0,83% testi pozitīvi**
- **903 pacienti izveseļojušies**
- **30 personas mirušas**
- **Līdz 17.06. pēcpusdienai VID izmaksājis dīkstāves pabalstus kopumā 43 858 972 eiro apmērā:**

- Pēc 15 595 uzņēmumu iesniegumiem izmaksāti 104 956 pabalsti darbiniekiem kopumā 41 895 715 eiro apmērā.

- Pēc 5448 pašnodarbināto personu iesniegumiem izmaksāti pabalsti kopumā 1 963 257 eiro apmērā.

"Bez dziesmas neviens nepaliks"

INESE ELSIŅA

Madonietis Sandris Sproģis kopš 1980. gada nodarbojas ar mūziku, populārā mūzika ir viņa dzīves aicinājums.

Pateicoties labiem meistariem, Sandris uz taustiņiem un ģitāras apguvis *rock'n, blues* stila spēles manieri, vairākus gadus iedvesmu smēlis, spēlējot Anglijā, Īrijā, Vācijā, Zviedrijā, Horvātijā, Dominikānā, kā arī Latvijā. Sandris kā izpildītājs un producents darbojies daudzos muzikālos projektos, viņam ir sava mājas mūzikas skaņu ierakstu studija.

Kāda kultūras jomas pārstāvim ir mācība par "Covid-19" laiku, vaicāju grupas "Bruģis" dalībniekam pašam.

— Esmu nodokļu maksātājs un no sava paveiktā darba valstij godīgi maksāju nodokļus, — skanēja atbilde. — Varbūt citam tā neliekas liela summa, bet man tā ir normāla summa, ko ik mēnesi pārskaitu. Un tomēr valsts pandēmijas sākumā man dīkstāves pabalstu piešķirt negribēja. Pēc laika nostādnes mainījās, viss sakārtojās, un tagad (līdz 30. jūnijam) saņemu dīkstāves pabalstu. Jūlijā, cik dzirdēju, tiem, kas nesaņem algu, būšot kādas subsidijas. Tad jau redzēs.

Negribu ticēt, ka dzīve apstāsies vīrusa dēļ. Kopīgiem spēkiem

Sandris Sproģis šogad svinēja apaļu dzīves jubileju. Vīrusa pandēmijas dēļ jubilejas koncerts tika pārcelts uz rudens pusi. AGRA VECKALNIŅA foto

"Covid-19" jāuzvar un jāiet tālāk. Protams, drošības pasākumi jāievēro, bet vai vajadzēja tik stingri — neesmu pārliecināts. Pirmās divas nedēļas ļoti uzmanījos, bet beigās sapratu, ka distancēšanās, piemēram, lielveikalos īsti nestrādā. Cilvēki piesakaras produktiem, tikpat labi atstāj baciļus, nākamie nāk un šos produktus aiznes mājās.

Jautāts, vai galva šai periodā bija brīva radošām lietām, vai mūziķim aizvadītais bija psiholoģiski nomācošs laiks, Sandris sacīja: — Sākumā bija kā bija, jo paredzētie pasākumi visi tika atcelti. Turklāt joprojām izjūtu koncertu trūkumu. Taču cilvēks ir būtne, kas pie visa pierod un diezgan ātri. Ir jāpārstrukturējas, jāmainās, bet bez dziesmas jau neviens nepaliks. Top projekti, nekas neapstājas, apstājusies vienīgi koncertdzīve. Uz Jāņiem grupai "Bruģis" bija paredzēta uzstāšanās Pierīgā, tomēr pasvaldība atteica, jo nevēlas uzņemties risku par pasākuma organizēšanu attālināšanās nosacījumos. Valdība ar vieniem vārdiem saka, ka varam darīt, ar citiem — uztur stingras prasības. Cilvēki rīko autokoncertus, bet tas neliekas normāli — kā zinātniski fantastiskajā filmā par tālo nākotni, kur viss būs saindēts. Iespēja koncertu klausīties automašīnā ir izmisuma solis, kad liekas — esi kā Indijas krustojumā, kur nemitīgi spīdina acīs. Ja nav, tad nav.

— Pašam sevi jāsargā, tad viss būs kārtībā, — turpināja Sandris. — Var jau saslimt arī ar gripu, ir daudzas citas letālas slimības. Gribu teikt, ka nezinu nevienu paziņu (kaut man to ir daudz un dažādās valstīs), kas paši vai viņu paziņas būtu saslimuši ar "Covid-19". Izjūtas ir dīvējādas. Tā kā sportoju, redzu, kā cietusi arī sporta joma. Šogad Madonu pārstāvēju volejbola senioru līgā, un mūsu komanda cīnījās par finālspēli, bet fināls martā tika atcelts — viss apstājās. Ceru, ka turpmāk vadīsimies pēc veselā saprāta, mūžīgi vīruss un saistīties ierobežojumi nevar būt.

Uz jautājumu, vai cilvēki nav kļuvuši nocietinātāki, aizdomīgāki, mūziķis atbildēja: — Varbūt sākumā cits pret citu kļuvām ieturētāki, bijīgāki. Daudzi baidījās sveicināties, bet tagad viss ir nomierinājies, atgriezies vecajās sliedēs. Cilvēki kļūst atvērtāki. Es pat domāju, ka neliela pauzīte (kādu mēnesi), iespējams, bija vajadzīga. Mēs šad tad dzīvei un darbiem sākam skriet pa virsu. Kļūstam kā roboti, un no tāda viedokļa pārmaiņas daudz atklāja. Tas bija laiks, kurā cilvēks var apstāties, padomāt, kas viņš ir un kāpēc ir. Arī es pats ievēroju, ka ir zināma rutīna, esmu sācis iestigt pieradumā, līdz ar to man šis bija labs pārdomu laiks. Vairāk piestrādāju pie sevis, no daudz kā atteicos un šo to pamācījos no jauna. ■

Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem

Par projekta "Aktuāli par aktuālo novados" saturu atbild SIA "Laikraksts STARS"